

SVITAVSKÁ NEMOCNICE, a. s.

Hematologicko-transfúzní oddělení,

568 25 Svitavy

tel.: 461 569 222

POUČENÍ PRO DÁRCE KRVE

Vážená paní - vážený pane,

děkujeme Vám za Vaši laskavou ochotu darovat svoji krev pro záchranu života nemocných. Aby byla jejich léčba skutečně účinná a bezpečná, musí být dárcce krve zdravý; v opačném případě by mohla být krev pro pacienta zdrojem nakažlivé nemoci, poškození látkami obsaženými v krvi při některých chorobách nebo návykovými látkami. Na druhé straně by odběr mohl být rizikem pro Vás, pokud by Váš zdravotní stav nebyl v pořádku. Proto věnujeme výběru dárců pečlivou pozornost a také na Vás se obracíme s podrobným dotazníkem, majícím za cíl odhalit případná rizika. **Dárce s oční vadou prosíme: mějte vždy u sebe brýle, poučení je skutečně závažné.**

Prosím, přečtěte si nyní velmi pozorně následující text. Pokud se některá ze skutečností v něm uvedených týká právě Vás, uveďte ji pečlivě v dotazníku, který vzápětí vyplníte. Veškeré informace, které v něm uvedete, budou používány **pouze pro účely transfúzní služby a chráněny lékařským tajemstvím**. Při vyšetření před odběrem budete mít možnost nechat si mezi čtyřma očima lékařem vysvětlit případné nejasnosti: je nutné, abyste všem otázkám rozuměl(a) a nic o sobě nezatajil(a). Jinak by případné poškození pacienta mohlo být souzeno jako ublížení na zdraví z nedbalosti.

Osoby s rizikovým chováním:

- uživatelé drog, zejména injekční cestou
- osoby homosexuální a bisexuální (sex. styky se stejným či s oběma pohlavími)
- střídání sexuálních partnerů, styk s prostitutkou(em), příležitostný intimní styk s cizincem nebo neznámou osobou
- pobyt v nápravném zařízení

Osoby se zvýšeným rizikem infekčního onemocnění:

- trvalý kontakt s osobou rizikovou, dialyzovanou nebo nosičem infekce – riziko je přímo úměrné stupni intimity kontaktu
- děti HIV, HBsAg a HCV pozitivních rodičů
- léčba růstovým hormonem a transplantáty, příjemci krevních přípravků
- pobyt v zemích se zvýšeným výskytem infekcí (tropické oblasti, Jihovýchodní Asie, Francie a Velká Británie v letech 1986-1993)

Zvýšené riziko poškození pacienta nebo komplikace po odběru:

- užívání návykových látek včetně alkoholu
- práce v rizikovém prostředí se škodlivinami – jedy, záření, infekce
- léčba preparáty etretinatu, isotretinoinu, dutasteridu a finasteridu – Roaccutane, Neotigason, Proscar, Aknenormin, Tazorac, Coracné, Penester, Finasterid, Gefin, Finajelf, Androfin, Apo-Finas, Finard, Finanorm, Finprost, Finex, Avodart, Lekoprost, Mostrafin.

Patříte-li k některé z uvedených rizikových skupin nebo si nejste zcela jist(a), neměl(a) by jste krev darovat. Uveďte vše po pravdě v dotazníku; pokud se Vám zdá, že otázky pro Vás nejsou zcela přesně formulovány, můžete připojit slovní poznámku, nebo problém probrat mezi čtyřma očima při vyšetření s lékařem, který Vám může poskytnout cenné informace. Pokud si o svém problému nepřejete s nikým hovořit, můžete jen zakroužkovat příslušnost k rizikovým osobám bez uvedení konkrétního důvodu a odstoupit z dárcovství **samovyloučením – vhozením** dotazníku do zapečetěné schránky „Vaše připomínky a náměty“, která je instalována vedle vstupu do čekárny. Prosíme, nezapomeňte v tom případě připojit svoje rodné číslo a dbejte, aby Vaše jméno bylo čitelné. Je to nesmírně důležité pro Vaše vyloučení z evidence dárců. S Vaším dotazníkem bude naloženo jako se zvlášť důvěrnými osobními daty, která podléhají přísnému utajení. Jestliže jste nikdy jako dárcce registrován(a) nebyl(a), můžete odejít, aniž byste dotazník vyplnil(a).

V zájmu ochrany Vašich vlastních dat Vás žádáme, abyste svůj osobní záznam nikde neodkládal(a) a nejkratší cestou jej předal(a) na místo určení podle pokynů zdravotnických pracovníků. Případné změny Vašeho zdravotního stavu zjištěné při vyšetření před a po odběru Vám sdělíme ústně nebo poštou – podle doručení výsledků.

PROSÍM, OBRAŤTE

V případě, že přicházíte pouze k odběru kontrolního vzorku pro karanténní plazmu a krev nebudete darovat, vyplňte prosím krátký dotazník pro karanténní plazmu. Nezapomeňte uvést případné změny zdravotního stavu od předcházejícího odběru. Pokud jste v době od posledního odběru byl(a) nemocen-nemocná nebo se nyní necítíte zcela zdráv(a), hlase to sestře v evidenci. **Podrobíte-li se kdykoliv nějakému vyšetření nebo léčení, hlase prosím ošetřujícímu lékaři, že jste dárce krev.** Poproste jej, aby nás informoval o případných nálezech, které by mohly ovlivnit bezpečnost příjemce Vaší krev nebo bezpečnost Vaší v průběhu odběrů, nebo tak učinite sám(a), budete-li mít zprávu k dispozici.

Všechny dárce prosíme: máte-li připomínky k naší práci nebo nápady, které by nám ji mohly pomoci zlepšit, pro ně především je určena naše schránka. Papíry pro jejich napsání najdete v poličce pod schránkou, případně Vám je na požádání vydá sestra v evidenci. Pod schránkou je k dispozici také Kniha přání. Děkujeme Vám za pochopení.

Všeobecné poučení k odběru:

S vyplněným dotazníkem přistupujte prosím **jednotlivě** k okénku evidence, kde se přihlásíte k odběru, případně vyšetření. **Připravte si průkazku zdravotní pojišťovny a platný doklad totožnosti s fotografií a rodným číslem.** Po evidenci si přejdete k základnímu vyšetření krev (moči). Pro všechny, kdo přišli darovat krev, je pak připravena malá snídaně. Až se občerstvíte, vyčkejte v čekárně, **budete vyzván(a) k lékařskému vyšetření světelným a zvukovým signálem** – nad kabinkami se s pípnutím rozsvítí Vaše odběrové číslo. Na toto vyzvání vstupte do kabinky (**lichá čísla vlevo, sudá vpravo**), odložte si nahoře do spodního prádla (košilka, nátlník apod.) a vstupte do vyšetřovny. Lékař Vás prohlédne a rozhodne o Vaší způsobilosti k odběru a zodpoví Vám Vaše případné dotazy. Pokud jste se dosud nestihl(a) občerstvit, máte ještě po vyšetření příležitost. Pak můžete pokračovat na odběrový sál, potvrdil-li lékař Vaši způsobilost k odběru.

Před odběrem si, prosím, v předsáli umyjte důkladně mýdlem ruce až nad lokty, zejména loketní jamky, a osušte se papírovým ručníkem. Pak nastavte dlaň pod bezdotykový dávkovač dezinfekce a vetřete roztok do oblasti obou loketních jamek. Svoje odběrové číslo noste stále u sebe a na vyzvání se jím prokazujte při vyšetření a přihlášení na odběrovém sále. Tam je nakonec odevzdáte sestře, která Vám bude odebírat krev.

Odběr se provádí z jednoho vpichu do žíly v loketní jamce. Bude Vám odebráno celkem 400-450 ml krev. Po celou dobu odběru budete pod dohledem sestry. **Případnou nevolnost ihned hlase.** Po odběru **vstávejte pomalu**, abyste předešli nežádoucímu poklesu tlaku. **V den odběru zvyšte příjem tekutin o 1 litr.**

Vzhledem k tomu, že někdy může po odběru dojít k lehké přechodné nevolnosti, **není vhodné po odběru vykonávat činnosti se zvýšenými nároky na soustředění nebo činnosti nebezpečné**, kde by chvilková ztráta pozornosti mohla mít za následek úraz dárce nebo ohrožení života jiných osob (řidiči, piloti apod.).

Kuřáky prosíme, aby vydrželi **nekouřit před odběrem**: krev se kouřovými zplodinami znehodnocuje a zvyšuje se nebezpečí jejího srážení při zpracování a tím nepoužitelnosti k léčbě.

Před odběrem dále **není vhodné jíst uzeniny, tučná, smažená a sladká jídla, hladovět, pít alkoholické nápoje a provozovat fyzicky namáhavé činnosti** včetně výkonnostního a vytrvalostního sportu a posilování. **Ráno před odběrem neberte žádné léky s výjimkou léků na štítnou žlázu.**

Nechodte k odběru s příznaky nachlazení, s opary a bolestmi zubů – nepodceňujte banální infekce.

Případnou změnu bydliště nebo příjmení nám včas hlase, zabráníte tak ztrátě důležitých informací, které Vám mnohdy potřebujeme poslat – např. lékařský nález, dárcovský průkaz, urgentní pozvání apod. Stejně tak nám neprodleně oznamte případné změny zdravotního stavu vzniklé v době po odběru, které by mohly mít vliv na bezpečnost Vaší krev – zejména infekční a zánětlivá onemocnění.

Děkujeme Vám.

**Prim.MUDr Dagmar Veselá
za kolektiv transfúzního odd.
Svitavské nemocnice, a.s.**